

สภาวะความจำเป็นต่อความต้องการแรงงานต่างด้าว และทัศนคติของผู้ประกอบการในพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

State of Necessity for the Needs to Hire Foreign Workers and Attitudes of the Entrepreneurs
in the Community of Nongnae Phanom Sarakham District, Chachoengsao Province, Thailand

สุชานาด พัฒนวงศ์งาม¹ และอรนุช กฤตยจรสกุล²

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Abstract

This research aimed to study condition and factors needed to hire foreign workers, the relationship between the workplace and employment in the community of Nongnae Phanom Sarakham District, Chachoengsao Province. Data were collected using a questionnaire survey with 127 entrepreneurs, and interviews of stakeholders, entrepreneurs and foreign workers, totaling 29 people. The result findings were that the majority of entrepreneurs had run their merchandising business, other businesses included rooms for rent, beauty salons, and livestocks. These entrepreneurs had employed about 1-20 foreign workers. Wages were paid by monthly payment, and other welfares included accommodation. Factors affecting the employment of foreign workers were shortage of workers, workers' qualification, cost of employment, and the management. According to the entrepreneurs' responses, the foreign workers were absent in working less than Thai workers. The foreign workers were diligent, hard working, and patient. Foreign workers were responsible to work better than Thai workers. However the level of needs or demanding for foreign labours was moderate.

Keyword : Employment of Foreign Workers, foreign Labours, Employment

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาวะการจ้างแรงงานต่างด้าว จำแนกตามภาคการผลิตและผู้ประกอบการ 2) ศึกษาความจำเป็นที่ส่งผลต่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว 3) ศึกษาทัศนคติที่มีต่อแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการและคนในท้องถิ่น การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงปริมาณรวมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ การสำรวจข้อมูล ด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาและจากการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อสรุปประชากรที่ศึกษา เป็นประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการที่จดทะเบียน จำนวน 127 คน เก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม และสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 29 ราย มีข้อค้นพบ ดังนี้ 1. ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการประกอบธุรกิจค้าขายมากที่สุด รองลงมาเป็นธุรกิจอื่นๆ ได้แก่ ห้องเช่า ร้านอาหารเสริมสวย อยู่ซ่อมรถ และธุรกิจประเภทปศุสัตว์ ตามลำดับ ประเภทของธุรกิจที่มีจ้างแรงงานต่างด้าว คือ การปศุสัตว์ การเกษตร และการก่อสร้าง จำนวนการจ้างแรงงานต่างด้าว อยู่ระหว่าง 1-20 คน จ่ายค่าจ้างรายเดือน การจ้างงานตลอดปี และสวัสดิการที่ให้แก่แรงงานต่างด้าวโดยให้ที่พัก ข้าวสาร และแก๊ส สัญชาติของแรงงานที่จ้างมากที่สุด คือ กัมพูชา รองลงมาเป็นสัญชาติพม่า 2. ในด้านปัจจัยความจำเป็นและความต้องการต่อการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ คือ ขาดแคลนแรงงาน คุณภาพของแรงงาน ต้นทุนค่าจ้างและการบริหารจัดการ 3. ผลการศึกษาด้านทัศนคติที่มีต่อแรงงานต่างด้าวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีทัศนคติด้านบวก ผลวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์สอดคล้องกับการวิจัยเชิงปริมาณคือ ธุรกิจที่ใช้แรงงานต่างด้าวเป็นธุรกิจประเภท ปศุสัตว์ เกษตร และก่อสร้าง เนื่องจากคนไทยไม่นิยมเลือกทำงานได้กลุ่มแรงงานเพิ่ม และสร้างเศรษฐกิจหมุนเวียนในตำบลเพิ่มขึ้น ผู้ประกอบการเห็นว่าแรงงานต่างด้าวไม่ค่อยขาดงาน มีความอดทน และไม่เลิกงาน การทำงานรับผิดชอบดี กล่าวโดยสรุปผลการวิจัยสภาวะความจำเป็นต่อความต้องการแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานต่างด้าวในระดับปานกลาง

คำสำคัญ : การจ้างแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าว และการจ้างแรงงาน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากสถานประกอบการในประเทศไทยโดยส่วนใหญ่ขาดแคลนแรงงานทั้งที่มีฝีมือและแรงงานที่ไม่มีฝีมือจำนวนมาก เพื่อให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ จึงนิยมจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานอย่างไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การจ้างแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ ทำให้เกิดผลผลิตที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย ดังที่มินิกเศรษฐศาสตร์ ร้อยละ 73.5 เห็นว่าแรงงานต่างด้าวมีความสำคัญมากต่อการเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน (matchon Online, 2555) และทำให้ต้นทุนการดำเนินงานต่ำกว่าการจ้างแรงงานคนไทย ที่นับวันจะมีค่าแรงที่สูงขึ้นตามประกาศการขึ้นค่าแรงงานเป็น 300 บาทต่อวัน ซึ่งการจ้างแรงงานต่างด้าวนั้นจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการใช้แรงงานต่างด้าว เพราะแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอย่างผิดกฎหมายเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทยได้ ดังรายงานปัญหาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพประชากร : ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กล่าวถึงผลกระทบต่อสังคมไทยดังนี้ 1) ปัญหาทางสังคม เป็นการแย่งงานคนไทย 2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ การมีแรงงานต่างด้าวอาจทำให้ต่างประเทศที่เป็นคู่ค้ากับประเทศไทยอาจใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้า 3) ปัญหาด้านความมั่นคง มีการแย่งใช้สาธารณูปโภค 4) ปัญหาด้านสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวเป็นพาหะนำโรคต่างๆ เช่น โรคเท้าช้าง โรคมาลาเรีย โรคเอดส์ และวัณโรค เมื่อแรงงานต่างด้าวมีการเจ็บป่วยทำให้เสียงบประมาณในการป้องกันและรักษาโรคเพิ่มขึ้น เกิดปัญหาจากการเข้าไม่ถึงบริการทางสุขภาพของแรงงานต่างด้าวและครอบครัวของแรงงานต่างด้าว และปัญหาความเสี่ยงของโรคและอุบัติเหตุจากการทำงาน และการไม่มีกองทุนหรือสวัสดิการในกลุ่มแรงงานต่างด้าว (<http://welovesocial.blogspot.com/2012/02/1.html> สืบค้นเมื่อ [2559, เมษายน 8]) รายงานสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายแรงงานต่างด้าว : การพิสูจน์สัญชาติและการปฏิรูประบบบริหารการจัดแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต พบว่ามีข้อมูลเชิงประจักษ์ว่านโยบายการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการ เนื่องจากมีผู้มาขึ้นทะเบียนลดลงเรื่อยๆ ในการขึ้นทะเบียนทุกครั้ง แต่การจ้างแรงงานต่างด้าวยังคงมีอยู่ (คณะกรรมาธิการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร, 2553) ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย นับว่าเป็นปัญหาที่มีมากกว่า 10 ปี เกิดจากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจด้านอุตสาหกรรมและการบริการของไทย มีอัตราการเจริญเติบโตสูงขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประกอบกับปัจจุบันแรงงานไทยไม่นิยมทำงานที่ใช้แรงงานเพิ่มขึ้น จึงเป็นมูลเหตุทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานประเภท 3 D อันได้แก่ งานหนัก (Difficult)

สกปรก (Dirty) และอันตราย (Dangerous) ในภาคเกษตร เช่น งานประมงทะเล สวนผลไม้ สวนปาล์ม สวนยางพารา งานก่อสร้าง งานแม่บ้าน ฯลฯ ทำให้ต้องใช้แรงงานต่างด้าว ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุขดังที่กล่าวมาข้างต้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรระบุว่า แรงงานหลังไหลเข้าสู่ภาคการผลิต (สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 4, 2554) รวมถึงตำบลหนองแห่นในเขตอำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทราก็นับว่ามีแรงงานต่างด้าวเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเขตพื้นที่อำเภอพนมสารคามเป็นเขตที่ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้วที่เป็นเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชา ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและผลกระทบที่อาจเกิดจากแรงงานต่างด้าวทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจโดยรวม ประกอบกับองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น มีความต้องการทราบสถานการณ์ของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ที่ปกครอง มีสภาพเป็นเช่นไร ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงทำการศึกษาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของแรงงานต่างด้าวในเขตตำบลหนองแห่น ในการทำวิจัยครั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้แก้ไขปัญหาคือเพื่ออุดช่องว่างที่ทำให้แรงงานต่างด้าวใช้เป็นวิธีการหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในด้านกำหนดขั้นตอนและวิธีการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายควรมีวิธีการที่สอดคล้องสถานการณ์ มีความคล่องตัว รวดเร็วเพื่อไม่ให้เกิดช่องทางการทุจริตของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและกำหนดวิธีการที่จูงใจให้ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อการจ้างแรงงานที่เข้ามาอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าการลดต้นทุนการประกอบการส่วนตนซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อด้านเสถียรภาพและความมั่นคงของประเทศในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาสภาวะการจ้างแรงงานต่างด้าวในตำบลหนองแห่น จำแนกตามภาคการผลิตและผู้ประกอบการนอกภาคการผลิต
2. ศึกษาความจำเป็นที่ส่งผลต่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ
3. ศึกษาทัศนคติที่มีต่อแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการและคนในท้องถิ่น

แนวคิดทฤษฎี

จากการศึกษาข้อมูลของ พระราชบัญญัติ การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 ได้กำหนดข้อกำหนดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ไว้ดังนี้

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

มาตรา 7 งานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องที่ใดเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ จะกำหนดให้แตกต่างกันระหว่าง คนต่างด้าวทั่วไปกับคนต่างด้าวตามมาตรา 13 และมาตรา 14 ก็ได้ หน้า 27 เล่ม 125 ตอนที่ 37 ก ราชกิจจานุเบกษา 22 กุมภาพันธ์ 2551 ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา 12

มาตรา 8 เพื่อประโยชน์ในการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานบางประเภทหรือบางลักษณะในราชอาณาจักร รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานตามประเภทหรือลักษณะที่กำหนดในราชอาณาจักรก็ได้ ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนดและชำระค่าธรรมเนียมก่อนทำสัญญาจ้างไม่น้อยกว่าสามวันทำการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคสอง ต้องเสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

มาตรา 9 ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา 7 และได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็น และเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ในการออกใบอนุญาตนายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติตามก็ได้ ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง อธิบดีจะวางระเบียบเพื่อกำหนดแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา 10 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว

หรือผู้เดินทางผ่านและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 12 ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วย การส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการอนุญาตนั้น ต่อนายทะเบียนพร้อมด้วยรายละเอียดที่อธิบดีกำหนดโดยเร็ว เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในระหว่างรอรับใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้คนต่างด้าวนั้นทำงานไปพลางก่อนได้ โดยได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 24 จนถึงวันที่นายทะเบียนแจ้งให้มารับใบอนุญาต

มาตรา 13 คนต่างด้าวซึ่งไม่อาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 9 เพราะเหตุดังต่อไปนี้ อาจขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่ คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและผลกระทบต่อสังคม (1) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ (2) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง (3) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น (4) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 (5) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ด้วยก็ได้ หน้า 29 เล่ม 125 ตอนที่ 37 ก ราชกิจจานุเบกษา 22 กุมภาพันธ์ 2551 การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 14 คนต่างด้าวซึ่งมีภูมิลำเนาและเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อาจได้รับอนุญาตให้ทำงานบางประเภทหรือลักษณะงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลที่กำหนดได้ ทั้งนี้ เฉพาะการทำงานภายในท้องที่ที่อยู่ติดกับชายแดนหรือท้องที่ต่อเนื่องกับท้องที่ดังกล่าว

คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวพร้อมกับแสดงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางต่อนายทะเบียนและชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการออกใบอนุญาต ให้นายทะเบียนระบุท้องที่หรือสถานที่ที่อนุญาตให้ทำงานระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงาน ประเภทหรือลักษณะงาน และนายจ้างที่คนต่างด้าวนั้นจะไปทำงานด้วย ทั้งนี้ ตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ความในมาตรานี้จะใช้บังคับกับท้องที่ใด สำหรับคนต่างด้าว สัญชาติใด เพื่อทำงานประเภทหรือลักษณะใด ในช่วงระยะเวลา หรือฤดูกาลใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามที่ คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา การขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 21 ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุไม่เกินสองปีนับแต่วันออก เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออก ให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา 12 ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่ได้รับ อนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้นๆ

อายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งไม่มีผลเป็นการขยาย ระยะเวลาอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

มาตรา 22 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 12 ได้รับการขยายระยะเวลาทำงานตามกฎหมายนั้นๆ ให้ผู้อนุญาต ตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการขยายระยะเวลาทำงาน นั้นต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยเร็วและให้ นายทะเบียนจัดแจ้งการขยายระยะเวลานั้นลงในใบอนุญาต

มาตรา 23 ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาต ประสงค์จะทำงานนั้นต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน

เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ขอต่ออายุ ใบอนุญาตทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่ง ไม่ต่ออายุใบอนุญาต

การต่ออายุใบอนุญาตให้ต่อได้ครั้งละไม่เกินสองปี โดยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันการตั้งถิ่นฐานของคน ต่างด้าวในราชอาณาจักร และกรณีคนต่างด้าวตามมาตรา 13 (1) และ (2)

ระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานติดต่อกันรวมแล้ว ต้องไม่เกินสี่ปี เว้นแต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นเป็น คราวๆ ไป

การขอต่ออายุและการต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 24 ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรือ อยู่ ณ สถานที่ทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อแสดงต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ

มาตรา 26 ผู้รับใบอนุญาตต้องทำงานตามประเภทหรือ ลักษณะงานและกับนายจ้าง ณ ท้องที่หรือสถานที่และเงื่อนไข ตามที่ได้รับอนุญาต

ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภท หรือลักษณะงาน นายจ้างท้องที่หรือสถานที่ทำงาน หรือเงื่อนไข ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 27 ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งใบอนุญาตทำงานกับตนเพื่อทำงานตาม ประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ท้องที่หรือ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

มาตรา 48 ในการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดี นายทะเบียน และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ (1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจง ข้อเท็จจริงรวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน (2) เข้าไปใน สถานที่ใดในระหว่างเวลาที่มีหรือเชื่อได้ว่ามีการทำงานในกรณี ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ชอบด้วย กฎหมายเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยต้องมีหมายของศาล เว้นแต่เป็นการเข้าไประหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นถึงเวลาพระอาทิตย์ตก ในการนี้ให้มีอำนาจ สอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานใดๆ จาก บุคคลที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับสถานที่ดังกล่าวได้

มาตรา 51 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึง หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 52 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดทำงานอันเป็นการฝ่าฝืน เงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามมาตรา 9 มาตรา 13 มาตรา 14 หรือ มาตรา 26 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 53 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียน ตามมาตรา 22 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 24 ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 54 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 27 ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และถ้าคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาต ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน

มาตรา 55 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือ หนังสือเรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือ หลักฐานแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ตามมาตรา 48 ทั้งนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ประกาศคณะปฏิวัติในปี พ.ศ.2515 โดยมีเจตนารมณ์ ในการกำหนดขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อคุ้มครอง อาชีพให้แก่คนไทย และเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงาน เฉพาะกรณี que เห็นว่าคนต่างด้าวมีความรู้ความสามารถเหมาะสม กับความต้องการของประเทศ และงานนั้นจะเป็นประโยชน์ ต่อคนไทย เป็นตามพระราชกฤษฎีกา พ.ศ.2516 และประกาศ

คณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ได้กำหนดวิธีปฏิบัติแก่คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในประเทศไทย โดยคำนึงถึงหลักศีลธรรมและมนุษยธรรมประกอบกับหลักผลประโยชน์โดยรวมของประเทศ

ในด้านความจำเป็นเนื่องจากประเทศไทยมีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ

ด้านอุตสาหกรรมและการบริการ ทำให้ความต้องการแรงงานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะแรงงานในการทำงานประเภทงานหนัก สกปรก และอันตราย ในภาคการเกษตร เช่น สวนผลไม้ สวนปาล์ม สวนยางพารา ฯลฯ งานก่อสร้าง งานแม่บ้าน บริการงานเสิร์ฟ งานนวดแผนโบราณ ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนมากต้องพึ่งแรงงานต่างชาติ ในขณะที่ประเทศไทยมีการส่งเสริมในด้านการศึกษาให้แก่ประชาชนมีการศึกษาที่สูงขึ้น ดังนั้นจึงส่งผลให้แรงงานคนไทยเลือกงานมากขึ้น

ในปัจจุบันแรงงานต่างด้าวได้รับการยอมรับจากสังคมในระดับหนึ่งซึ่งเราสามารถ พบเห็นได้จากสถานที่ใช้แรงงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานที่ย้ายถิ่นจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย โดยที่การเข้ามาในลักษณะที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย เป็นต้น

ด้านแรงงานต่างด้าวในจังหวัดฉะเชิงเทราในวันที่ 20 ตุลาคม 2559 ที่บังคับการจังหวัด (บก.จว.) ฉะเชิงเทรา พ.ต.อ. เกรียงไกร บุญซื่อน รองผู้บังคับการตำรวจภูธร จังหวัด (ผบก.ภ.จว.) ฉะเชิงเทรา นำกำลังจับกุมแรงงานต่างด้าวชาว กัมพูชาและเมียนมาที่ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายเข้ามาทำงานอยู่ในตลาดบ่อบัว ตัวเมืองฉะเชิงเทรา หลังได้รับการร้องเรียนว่าแย่งอาชีพคนไทย สามารถรวบรวมคนต่างด้าวได้ 43 คนเป็นชาวกัมพูชา 39 คน และเป็นชาวเมียนมา 4 คน ส่วนใหญ่มีบัตรอนุญาตให้ทำงานแต่ผิดนายจ้าง ผิดประเภทของงาน ผิดสถานที่ และบางรายยังเป็นเจ้าของธุรกิจโดยไม่มีนายจ้าง (หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับที่ ศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 หน้า 11 คอลัมน์ทั่วไทย)

แรงงานต่างด้าว มีส่วนในการช่วยส่งเสริมสภาวะเศรษฐกิจภายในจังหวัดฉะเชิงเทราให้ดีขึ้น แต่ก็ยังมีผลกระทบในด้านต่างๆ เช่น ทำให้แรงงานในพื้นที่ขาดรายได้ ความมั่นคงภายใน แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น ซึ่งถ้าหากมีนายจ้างหรือสถานประกอบการยังคงมีความต้องการแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น ผลกระทบในด้านต่างๆ อาจมีมากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะให้ความสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นประเด็นที่สนใจศึกษาเพื่อหาความจำเป็นและความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ ผลจากการศึกษาจะนำไปสู่แนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา และหน่วยงาน อบต. หนองแห่น ประชากรในอบต. หนองแห่นมีจำนวนทั้งสิ้น 9,596 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา. [Online]. Available : www.Nongnae.go.th สืบค้นเมื่อ[2559,มิถุนายน 23].

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสมมติฐานเบี่ยงเบนของผู้ประกอบการในพื้นที่ อบต. หนองแห่นมีจำนวนทั้งสิ้น 191 ราย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 ราย และผู้มีส่วนได้เสีย (stakeholder) ของคนในพื้นที่ จำนวน 25 ราย และได้ทำการสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าว จำนวน 3 ราย และผู้ประกอบการที่แรงงานต่างด้าวทำงานอยู่จำนวน 1 ราย รวม 4 ราย ที่อยู่นอกพื้นที่ อบต.หนองแห่น เพื่อสอบถามถึงปัจจัยจูงใจที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย และการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวมาโดยวิธีใดเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 156 ราย สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กำหนดการเลือกตัวอย่างแบบยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก (ชาย โพธิ์สิตา, 2549) และเป็นตัวอย่างที่เจาะจงเลือกมาจากประชากรกลุ่มผู้นำท้องถิ่นและผู้ประกอบการ และคนในท้องถิ่นมาบางส่วนเป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ร่วมกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการทำวิจัยจากเอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร งานวิจัย พระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแรงงานต่างด้าว และข้อมูลจากทางอินเทอร์เน็ต

2. ศึกษาวิจัยในภาคสนาม (Field Research) กำหนดใช้การสอบถามและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ความรู้และทัศนคติต่อแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการและคนในท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

3. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาและจากการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อสรุป และใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลขโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

โดยกำหนดค่าระดับความจำเป็นและความต้องการดังนี้

4.51-5.00	ระดับ	มีความสำคัญมากที่สุด
3.51-4.50	ระดับ	มีความสำคัญมาก
2.51-3.50	ระดับ	มีความสำคัญปานกลาง
1.51-2.50	ระดับ	มีความสำคัญน้อย
1.00-1.50	ระดับ	มีความสำคัญน้อยที่สุด

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการศึกษา ทบทวนจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือสำหรับการสำรวจเชิงปริมาณ โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 ราย เพื่อศึกษาถึงสภาพการจ้างแรงงานต่างด้าวใน อปต.หนองแห่น จำแนกตามภาคการผลิตและผู้ประกอบการและศึกษาถึงทัศนคติ ความจำเป็นและปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในเขตพื้นที่ อปต.หนองแห่น เนื้อหาของแบบสอบถามมาจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาปรับใช้ตามความเหมาะสมกับงานวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 ความรู้และทัศนคติที่มีต่อแรงงานต่างด้าว การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบข้อคำถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ให้สอดคล้องของกับวัตถุประสงค์การวิจัย

แบบสัมภาษณ์ กำหนดข้อคำถามเพื่อใช้ในการศึกษาข้อเท็จจริงของทัศนคติ ความจำเป็นและปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ อปต.หนองแห่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วรวบรวมแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความเรียบร้อยและความสมบูรณ์ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบสอบถามมาบันทึกหมายเลขประจำชุด และลงรหัสข้อมูลเพื่อเตรียมการบันทึกข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ต่อไป

การสัมภาษณ์จากผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ และคนในท้องถิ่นในระหว่างและภายหลังการสำรวจข้อมูลและได้ผลเบื้องต้นจากการวิจัยเชิงปริมาณ

การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัย สิ่งพิมพ์ ที่หน่วยงานต่างๆ จัดทำไว้ และจากการค้นคว้าจากฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ งานวิจัยของสถาบันการศึกษาต่างๆ และการสืบค้นทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

สรุปผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นเจ้าของกิจการเอง ประกอบกิจการประเภทค้าขาย จ้างแรงงานต่างด้าวจำนวน 1 - 20 คน มีการจ่ายค่าแรงแบบรายเดือน วงการจ่ายค่าแรงเป็นแบบ 1 เดือน ช่วงเวลาการจ้างงานตลอดทั้งปี จ้างแรงงานสัญชาติกัมพูชา เป็นส่วนใหญ่ และได้แรงงานมาโดยการมาสมัครด้วยตนเอง และผู้ประกอบการจะควบคุมแรงงานต่างด้าวด้วยตนเองหรือบางครั้งจะให้ผู้ที่พาแรงงานมาคอยควบคุมกันเอง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจำเป็นและความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว ด้านแรงงานหาง่ายอยู่ในระดับปานกลาง ด้านขาดแคลนแรงงานต่างด้าวอยู่ในระดับน้อย ด้านลดค่าใช้จ่ายในการสรรหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านลดต้นทุนค่าจ้างอยู่ในระดับน้อย ด้านลดต้นทุนสวัสดิการอยู่ในระดับน้อย ด้านงานไม่มีเกียรติอยู่ในระดับปานกลาง ด้านงานหนักอยู่ในระดับปานกลาง ด้านงานสกปรกอยู่ในระดับน้อย ด้านงานอันตรายอยู่ในระดับน้อย ด้านความสงสารเห็นใจอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจำเป็นและความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวโดยสรุป ในพื้นที่ อปต.หนองแห่นไม่ขาดแคลนแรงงานต่างด้าว แต่ขาดแคลนแรงงานคนไทย เนื่องจากคนไทยเลือกงานและเลือกไปทำงานในโรงงานตามนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ใกล้เคียง

3. ทัศนคติของผู้ประกอบการที่มีต่อแรงงานต่างด้าว มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน คือ ด้านไม่เลือกงาน ด้านเชื่อฟังปฏิบัติตามคำสั่ง ด้านมีความซื่อสัตย์ ด้านมีความอดทน และด้านมีความขยัน เป็นต้น ในส่วนของด้านไม่น่าไว้วางใจ ด้านไม่สามารถสื่อสารให้เข้าใจ และด้านมีอาการรุนแรง ทั้ง 3 ด้านมีค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด ผลการศึกษาในด้านทัศนคติที่มีต่อแรงงานต่างด้าวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีทัศนคติด้านบวกมากกว่าด้านลบ ในด้านบวกหรือด้านดีจากข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ทำให้เศรษฐกิจในหมู่บ้านดีขึ้น มีการจับจ่ายในด้านกินอยู่ ทำให้การค้าขายในพื้นที่ดีขึ้น เกิดเงินหมุนเวียนในชุมชน ทำให้มีรายได้จากห้องเช่ามากขึ้น

และได้กลุ่มแรงงานมาชดเชยแรงงานที่ขาดแคลน แรงงานต่างด้าวไม่ค่อยขาดงานเพราะไม่ได้ไปไหนจะอยู่ทำงานประจำ แต่แรงงานไทยหยุดงานบ่อยมีงานทางสังคมมาก ญาติเยอะในด้านลบหรือด้านที่ไม่ดีของแรงงานต่างด้าว คือ เป็นพาหะนำโรคเข้ามาสู่ประเทศไทยได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในพื้นที่ อปต.หนองแห่น ขาดแคลนแรงงานไทย จึงต้องใช้แรงงานต่างด้าวทดแทนในธุรกิจบางประเภทที่คนไทยไม่ทำ โดยจ่ายค่าแรงที่ถูกกว่า ผู้ประกอบการจะมีที่พัก ให้ข้าวสาร ให้แก๊ส น้ำ ไฟ ฟรี รวมทั้งพาไปรักษาพยาบาลในยามที่แรงงานต่างด้าวเจ็บป่วย สอดคล้องกับสมเกียรติ สังข์นาค และสิน พันธุ์พินิจ (2557) เมื่อเทียบกับสวัสดิการให้แก่แรงงานไทยที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินสมทบกองทุนทดแทน และกองทุนประกันสังคม ในขณะที่แรงงานต่างด้าวไม่มีข้อเรียกร้องเช่นนี้ การจ้างงานนานต้องจ้างเป็นครอบครัวจะอยู่ได้นานกว่ามาเดี่ยวๆ แต่ก็มีนิสัยชวนกันกลับหรือหนีไปด้วยกัน ปัจจุบันมีแนวโน้มที่แรงงานต่างด้าวเริ่มมีความรู้ และรู้มากขึ้นโดยใช้โทรศัพท์สื่อสารกันเพื่อตรวจสอบค่าแรงและขอขึ้นค่าแรงจากนายจ้างสูงขึ้นโดยเฉพาะแรงงานที่ขึ้นทะเบียนแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับสุภัทรา ภูมิประภาส (2558) กล่าวว่า แรงงานพม่าที่เข้ามาในประเทศไทยเขามีการพัฒนาตนเอง ในวันหยุดจะนัดกันมาเรียนหนังสือ เรียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เรียนคอมพิวเตอร์ ... ต่างใช้ชีวิตเหมือนวัยรุ่นสื่อสารด้วยสมาร์ทโฟน ก็เหมือนวัยรุ่นคนไทย เขาเรียนเพื่อพัฒนาตนเอง อย่างเรียนภาษาไทยจะทำให้สื่อสารกับคนไทยได้ดีขึ้น โอกาสทำงานเพิ่มขึ้น ส่วนภาษาอังกฤษนั้นเรียนเพื่อรับจ้างชาวต่างชาติในเมืองไทย ทั้งฝรั่งตะวันตก เกาหลี ญี่ปุ่น ซึ่งทำให้ได้ค่าแรงมากขึ้น ส่งผลต่อความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นมิติที่คนไทยไม่ค่อยรู้ ผู้ประกอบการไทยเห็นว่า แรงงานต่างด้าวไม่ค่อยขาดงาน มีความอดทนและไม่เลื่องงาน ประเด็นปัญหาแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองของรัฐบาลมี 4 รูปแบบ ได้แก่ จำกัดพื้นที่และประเภทกิจการ ไม่จำกัดพื้นที่และประเภทกิจการ การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผันและมีใบอนุญาตทำงานต่ออายุทำงานแต่ไม่เปิดให้คนใหม่เข้าระบบ และจำกัดพื้นที่แต่ไม่จำกัดประเภทกิจการ เป็นนโยบายแก้ไขปัญหาในระยะสั้น และมติคณะรัฐมนตรีปี พ.ศ. 2552 เปิดให้จดทะเบียนในกิจการต่างๆ รวม 24 กิจการ ทำให้มีแรงงานต่างด้าวกระจายทุกจังหวัดของประเทศไทย ซึ่งยากต่อการควบคุม (มติคณะรัฐมนตรี, 2552)

การแก้ปัญหาต้องแก้ที่จิตสำนึกของคนไทย ในด้านการไม่เข้มงวดกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ตีจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า มีการเรียกเก็บเงินจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกรณีที่พบว่าผู้ประกอบการใช้แรงงานผิดกฎหมายต้องมีการจ่ายรายเดือนเพื่อไม่ให้มารบกวน และจากการสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวพบว่าเขตชายแดนต่างๆ ไม่เข้มงวดยังปล่อยให้มีการลักลอบเข้ามาได้อย่างกรณีสัมภาษณ์นายแชมป์แรงงานพม่าที่ลักลอบเข้ามาทางภูเขาอำเภอแม่สอดแล้วมีรถตู้ และรถแท็กซี่รับส่งเป็นทอดๆ จนถึงปลายทางลาดพร้าว จตุจักร และอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งจะเห็นว่ามีการทำเป็นขบวนการต่อเนื่อง ซึ่งง่ายตายมาก และเมื่อเข้ามาได้แล้วสามารถหางานทำได้ ผู้ประกอบการจะพาไปพิสูจน์สัญชาติได้บัตรทำงานชั่วคราวในประเทศไทย และเวลาจะกลับบ้านเกิดที่พม่าก็จ่ายเงินแค่ 100 บาท สามารถผ่านด่านได้โดยไม่ต้องตรวจเอกสารใดๆ (แชมป์, แรงงานพม่า, 3 พฤศจิกายน 2559) และได้สัมภาษณ์ นางสาวน้ำและนางสาวเล็ก ไม่ทราบนามสกุล (น้ำ; เล็ก, แรงงานกัมพูชา, 3 พฤศจิกายน 2559) ทำงานรับจ้างขายน้ำดื่มจากผู้ประกอบการขายน้ำหวาน (ป่าแก้ว, เจ้าของร้านขายน้ำหวาน, 3 พฤศจิกายน 2559) โดยแรงงานทั้ง 2 รายให้ข้อมูลว่า ได้ใช้ Passport ท่องเที่ยวแล้วหลบอยู่ในเมืองไทยกับญาติที่มาอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งตรงนี้แรงงานต่างชาติรู้วิธีการหลบหนีเข้าเมืองที่สัมฤทธิ์ผล โดยเสียเงินเพื่อให้ได้บัตรสีชมพูราวๆ 6,000 กว่าบาท (น้ำ, แรงงานกัมพูชา, 3 พฤศจิกายน 2559) ทำให้สามารถอยู่ทำงานในประเทศไทยได้ ซึ่งการกระทำเช่นนี้แรงงานที่ผิดกฎหมายเมื่อสามารถเข้ามาประเทศไทยได้แล้วโอกาสหางานทำมีอยู่ เพราะผู้ประกอบการไทยยังต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวและจ่ายค่าแรงในราคาที่ถูกกว่าการจ้างคนไทย แต่ในปัจจุบันประเทศไทยได้มีการออกกฎหมายค่าแรงและสวัสดิการที่ต้องให้แก่แรงงานต่างด้าวเท่าคนไทย เมื่อเป็นเช่นนี้ แรงงานต่างด้าวก็คงจะไม่ใช้ค่าแรงที่ถูกอีกต่อไป และจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกล่าวว่า เมื่อมีบัตรอนุญาตให้ทำงานชั่วคราวได้ จะทำงานที่ไหนก็ได้ ที่ให้ค่าแรงสูงกว่า เพราะแรงงานต่างด้าวเขารักกัน รักพวกพ้อง มีการติดต่อสื่อสารผ่านทางโทรศัพท์มือถือถึงกัน ซึ่งจะสร้างความยากลำบากให้แก่ผู้ประกอบการและประเทศไทย ทั้งในด้านความมั่นคง เรื่องลูกต่างด้าวที่ติดตามมาและมาเกิดในประเทศไทย และไม่ยอมกลับประเทศของตนเพราะอยู่ประเทศไทยเศรษฐกิจดีกว่าบ้านของตน ซึ่งจากการสัมภาษณ์จะรู้สึกได้ว่าแรงงานนั้นดูถูกเจ้าหน้าที่ของไทยที่เห็นแก่อามิสสินจ้าง ซึ่งเป็นเรื่องที่คนไทยหรือเจ้าหน้าที่บางส่วนที่เกี่ยวข้องไม่ได้ตระหนักถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้เพราะจากการศึกษาข้อมูลด้านกฎหมายและนโยบายด้านการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองไทยแล้วพบว่า จากการที่มีมติคณะรัฐมนตรีปี พ.ศ. 2552 เปิดให้

จดทะเบียนในกิจการต่างๆ รวม 24 กิจการ ทำให้มีแรงงานต่างด้าวกระจายทุกจังหวัดของประเทศไทย ซึ่งยากต่อการควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ พุทธิพิฏฐ (2542) กล่าวว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานต่างชาตินั้นยังไม่เหมาะสม มีปัญหาด้านการทุจริตและปัญหาการทำงานที่ไม่ประสานกันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง กระบวนการได้มาซึ่งแรงงานต่างชาติ และกระบวนการทำแรงงานต่างชาติให้ถูกกฎหมาย เป็นกระบวนการที่มีเครือข่ายกว้างขวางมีผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ทุกกระบวนการจะปฏิบัติไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริต

ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดประเภทกิจการที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้ เพราะปัจจุบันแรงงานต่างด้าวเข้าไปทำงานแทบทุกประเภทกิจการทำให้เกิดปัญหาแย่งอาชีพคนไทยและยากต่อการควบคุม ดังที่ผู้ประกอบการในพื้นที่ ออบต. หนองแห้วให้ข้อมูลว่าแรงงานต่างด้าวทำงานได้ทุกประเภทไม่เลือกงาน หรือกรณีที่มีการเสนอข่าวลงในหน้าหนังสือพิมพ์ข่าวสดว่า ตำรวจจากสถานีตำรวจภูธรจังหวัดฉะเชิงเทราเข้าจับกุมแรงงานต่างด้าวที่ตลาดสดบ่อบัว ที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทราได้จำนวนมาก เนื่องจากได้รับการร้องเรียนว่ามีแรงงานต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพคนไทยเป็นต้น (หนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับที่ ศุกร์ที่ 21 ตุลาคม 2559 หน้า 11 คอลัมน์ทั่วไทย)

การที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทยในส่วนใหญ่ ส่วนดี คือ เข้ามาสร้างเศรษฐกิจโดยเฉพาะงานที่แรงงานไทยไม่ทำ แต่ในด้านความมั่นคง ด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา โดยเฉพาะลูกแรงงานต่างด้าวที่เกิดหรือติดตามเข้ามาในประเทศไทยที่ประเทศไทยต้องใช้งบประมาณเพื่อใช้กับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุภางค์ จันทวานิช (2540) กล่าวว่า กลุ่มผู้เข้าเมืองทำให้เกิดผลกระทบของการย้ายถิ่นต่อความมั่นคง กลุ่มผู้เข้าเมืองทำให้เกิดผลกระทบระยะสั้น ต่อความมั่นคง 4 ด้าน ได้แก่ ละเมิดกฎหมายและความเป็นระเบียบของสังคม การคุกคามความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การคุกคามความมั่นคงทางสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และความมั่นคงทางการเมือง การทหาร และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. การแก้ปัญหาต้องแก้ที่จิตสำนึกของคนไทย ในด้านการไม่เข้มแข็งหรือเข้มงวดกับการปฏิบัติหน้าที่ที่ดี ต้องไม่ปล่อยให้แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้ามาได้อีกเพราะปัจจุบันยากต่อการควบคุมและไม่สามารถประเมินได้ว่ามีแรงงานต่างด้าวจำนวนเท่าใดในประเทศไทย ไม่ใช่จะมองในแง่ของการใช้แรงงานเหล่านี้มาสร้างเศรษฐกิจเท่านั้น ต้องตระหนักถึงความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้ในด้านความมั่นคงและการศึกษาต่อลูก

แรงงานต่างด้าว การสาธารณสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องสิ้นเปลืองงบประมาณจำนวนมากมาดูแลรักษาแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ และอาจมีสิ่งที่ยากก่อให้เกิดการยากต่อการควบคุมและอื่นๆ ที่ตามมา

2. ควรมีการกำหนดประเภทกิจการที่อนุญาตให้คนต่างด้าวทำได้ เพราะปัจจุบันแรงงานต่างด้าวเข้าไปทำงานแทบทุกประเภทกิจการ ทำให้เกิดปัญหาแย่งอาชีพคนไทยและยากต่อการควบคุม เช่นงานที่คนไทยไม่ทำจริงๆ ส่วนใหญ่เป็นงานระดับล่าง ประเภท 3 D คือ งานหนัก (Difficult) สกปรก (Dirty) และงานที่เสี่ยงอันตราย (Dangerous)

3. ควรเพิ่มโทษผู้นำพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการช่วยเหลือหรืออุปการะ หรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวหลบหนีเข้าประเทศไทยในจำนวนเงินค่าปรับและโทษที่สูง และให้สูงขึ้นอีกเมื่อมีการกระทำผิดซ้ำ เพราะกลุ่มคนพวกนี้รู้ช่องทางหรือช่องทางการลักลอบการค้าแรงงานมนุษย์เป็นอย่างดี ก็จะมีการกระทำผิดซ้ำๆ ถ้าหากโทษปรับหรือจำคุกยังคงน้อยอยู่

4. ต้องสร้างจิตสำนึกนายจ้าง/ผู้ประกอบการให้จ้างแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น แรงงานที่ผิดกฎหมายเข้ามาแล้วผู้ประกอบการไม่จ้างเข้าทำงาน ก็จะเป็นการลดขบวนการลักลอบเอาแรงงานผิดกฎหมายเข้ามา ดังนั้นจะเป็นการลดแรงงานที่ลักลอบเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมายโดยปริยาย แต่ถ้าหากนายจ้างยังเห็นประโยชน์ในด้านจ่ายค่าแรงถูก/ลดต้นทุน จะส่งผลให้มีแรงงานผิดกฎหมายเข้ามามากขึ้น เพราะยอมเสี่ยงอันตรายหลบซ่อนเข้ามาประเทศไทยแล้วสามารถหางานทำได้ ทำให้ไม่สามารถควบคุมหรือทราบจำนวนแรงงานต่างด้าวได้อย่างที่เป็นปัญหาที่แก้ไขไม่ตกเช่นทุกวันนี้

5. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงบทบาทของโทษที่สูง หากแรงงานต่างด้าวมีการลักลอบเข้ามาทำงานตามพื้นที่ตะเข็บชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านที่แรงงานชอบลักลอบเข้ามา

6. รัฐบาลต้องมีนโยบายดำเนินการอย่างจริงจังและเข้มงวดกับปัญหาแรงงานต่างด้าว เพื่อความมั่นคงของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ทำการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวและครอบครัวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

2. ทำการศึกษาเหตุหรือแรงจูงใจที่ต้องเข้ามาทำงานในประเทศไทยและผลลัพธ์เป็นไปดังที่แรงงานต่างด้าวคาดหมายไว้หรือไม่

3. ทำการศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่แรงงานต่างด้าวประสบและสิ่งที่อยากให้เป็น เพื่อหาแนวทางและข้อปฏิบัติที่ควรเป็นในแง่ของหลักมนุษยธรรมที่พึงมีต่อเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการแรงงาน สภาผู้แทนราษฎร.

(2553). รายงานสรุปข้อเสนอเชิงนโยบายแรงงานต่างด้าว : การพิสูจน์สัญชาติและการปฏิรูประบบการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย กรณีศึกษาจังหวัดภูเก็ต เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานข้ามชาติและผู้มีปัญหาสถานะบุคคล, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

คอลัมภ์ทั่วไทย. หนังสือพิมพ์ข่าวสด. ฉบับที่ สุกรีที่ 21 ตุลาคม 2559 หน้า 11.

ชาย โพธิ์สิตา. (2549). ศาสตร์และศิลป์แห่งการ วิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินตติ้ง.

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพประชากร : ปัญหาแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย. 20 กุมภาพันธ์ 2555[Online] Available: <http://welovesocial.blogspot.com/2012/02/1.html>. สืบค้นเมื่อ[2559, เมษายน 8].

พระราชกฤษฎีกา กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522[Online] Available: <http://www.mol.go.th/en/node/3949> สืบค้นเมื่อ[2559, ตุลาคม 23].

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 [Online] Available: http://bangkok.immigration.go.th/acts/act_alienwork2551.pdf สืบค้นเมื่อ [2559, ตุลาคม 23].

มติคณะรัฐมนตรี. 2552[Online] Available: http://region7.prd.go.th/ewt_news.php?Nid=34892&filename=project7 สืบค้นเมื่อ [2559, ตุลาคม 23].

สมเกียรติ สังข์นาค และ สิ้น พันธุ์พินิจ. (2557). ความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการในจังหวัดสุราษฎร์ธานี [Online] Available: <http://bkkumdc.tsu.ac.th/transitory/IS/IS-P-57.pdf> สืบค้นเมื่อ [2559, ตุลาคม 23].

สมบัติ พงศพิศกุล. (2542). ความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้แรงงานต่างชาติ ของผู้ประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2540). การศึกษานโยบาย เรื่อง การเคลื่อนย้ายประชากร และผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย : รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชียสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัตรา ภูมิประภาส.(2558). ผู้แปลหนังสือราชันผู้ปลัดแผ่นดินเมื่อพม่าเสียเมือง.“พม่าที่คนไทยไม่รู้จัก” เปิดโลกใหม่ วันธรรนาใจไหลหลั่ง. ประชาชื่น, วันพฤหัสบดีที่ 13 สิงหาคม 2558 แรม 14 ค่ำ เดือน 8/8 ปีมะแม : หน้า 17.

สำนักงานประชาสัมพันธ์เขต 4. (2554). บทความแรงงานต่างด้าว ตอนที่ 23[Online] Available: <http://region4.prd.go.th>. สืบค้นเมื่อ [2559, เมษายน 8].

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา. [Online] Available: <http://www.nongnae.go.th> สืบค้นเมื่อ [2558 มิถุนายน 24].

.....,สถานที่สำคัญ[Online] Available: <http://nongnae.go.th/public/landmark/data/list/menu/138> สืบค้นเมื่อ [2559, มิถุนายน 23].

matichon Online.(2555). นักเศรษฐศาสตร์ 72.1% พินธงปัญหาแรงงานต่างด้าอรุนแรงขึ้นในวง 2-3 ปี ถัดจากนี้ไป. กรุงเทพฯ: มีนาคม 30, 2555. หน้า 1.

แชมป์ . แรงงานชาวพม่า. สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2559. น้ำ. แรงงานชาวกัมพูชา. สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2559. ป้าแก้ว. เจ้าของร้านขายน้ำหวาน. สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2559.

เล็ก. แรงงานชาวกัมพูชา. สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2559.